

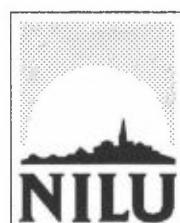
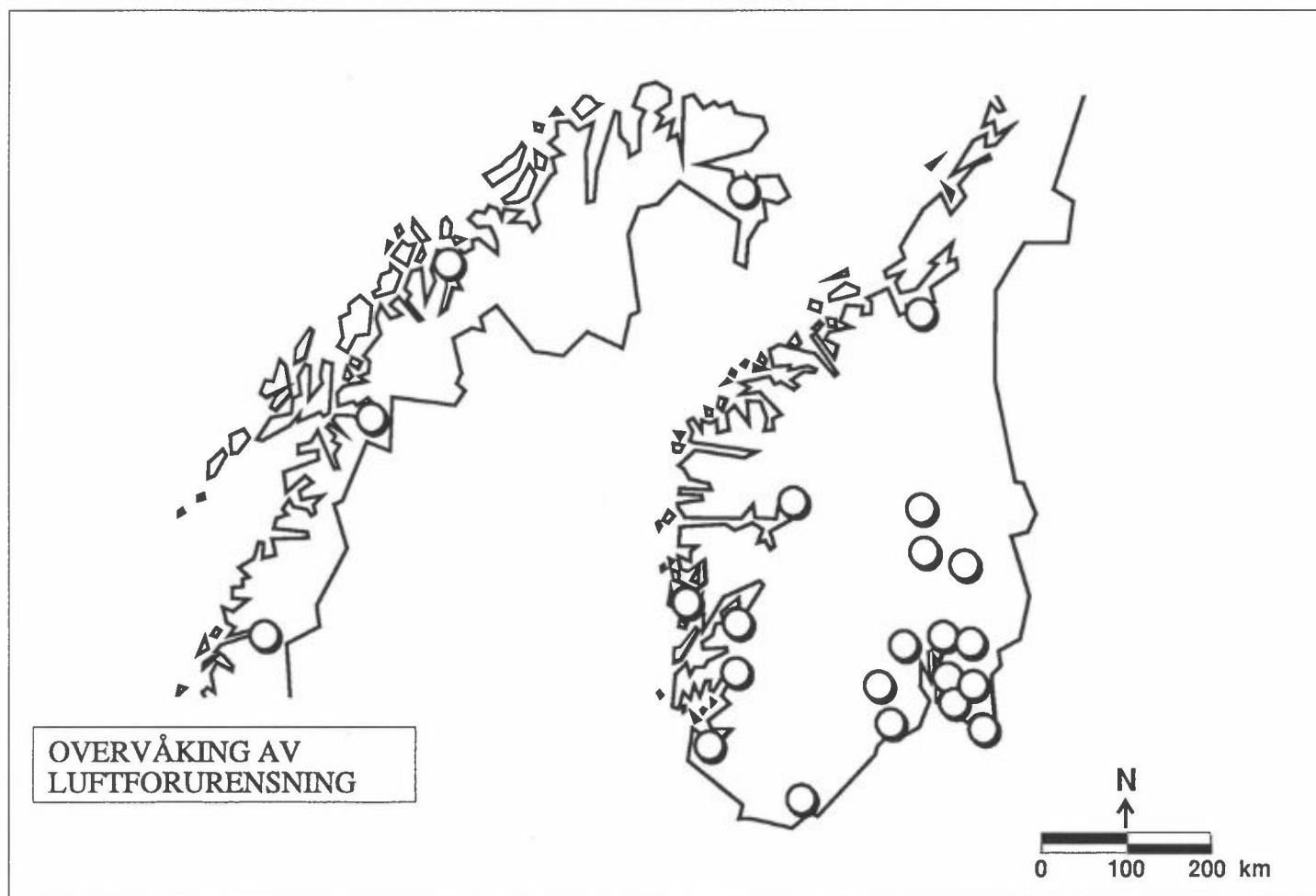
Statlig program for forurensningsovervåking

NILU OR : 70/91
REFERANSE: 0-7644
DATO : NOVEMBER 1991
ISBN : 82-425-0309-5

Oppdragsgiver: Statens forurensningstilsyn

Deltakende institusjon: NILU

Rutineovervåking av luftforurensning 2. kvartal 1991

Norsk institutt for luftforskning

NILU OR : 70/91
REFERANSE: O-7644
DATO : NOVEMBER 1991
ISBN : 82-425-0309-5

**RUTINEOVERVÅKING AV LUFTFORURENSNING
2. KVARTAL 1991**

L.O. Hagen

Utført etter oppdrag fra
Statens forurensningstilsyn

NORSK INSTITUTT FOR LUFTFORSKNING
POSTBOKS 64, 2001 LILLESTRØM
NORGE

INNHOLD

	Side
SAMMENDRAG	3
1 INNLEDNING	5
2 MÅLERESULTATER	5
3 MÅLEPROGRAM OG STASJONSOVERSIKT	9
4 GRENSEVERDIER FOR LUFTKVALITET	13
DATAVEDLEGG	17

SAMMENDRAG

I 2. kvartal 1991 er målinger utført på 26 stasjoner i 23 tettsteder. Målingene har omfattet SO₂ (24 stasjoner) og sot (26 stasjoner). SO₂-målingene ble utført i alle 3 måneder (april-mai-juni). Sotmålinger ble utført bare i mai måned.

To stasjoner, Stubberudvn. i Halden og St. Olavs Vold i Sarpsborg, hadde overskridelser av den nedre grenseverdien for døgnmiddel av SO₂ på 100 µg/m³ i 2. kvartal 1991. Overskridelsene på St. Olavs Vold i Sarpsborg skyldes utslippene fra Borregaard. Den andre stasjonen i Sarpsborg, Alvim, er mindre eksponert for disse utslippene og viste noe lavere verdier. Overskridelsene av nedre grenseverdi for døgnmiddel i Halden i 2. kvartal 1991 skyldes sannsynligvis utslipp fra Saugbrugsforeningen.

De høyeste sotverdiene måles på stasjoner plassert i gater med stor trafikk. I mai 1991 var samtlige døgnmiddelverdier klart under nedre grenseverdi på 100 µg/m³ på alle stasjonene. Alle stasjonene hadde også månedsmiddelverdier av sot klart under nedre grenseverdi for halvårsmiddel på 40 µg/m³.

RUTINEOVERVÅKING AV LUFTFORURENSNING 2. KVARTAL 1991

1 INNLEDNING

Landsomfattende rutinemessige målinger av svoveldioksid (SO_2), sot, bly og sulfat i luft er gjennomført siden 1977 etter oppdrag fra Statens forurensningstilsyn. Målingene ble fram til 1985 foretatt på 35 stasjoner i 29 byer og tettsteder (se kapittel 3). Fra 1986 gikk sulfat ut av programmet, og blyanalyserne ble redusert til 10 stasjoner, mens målinger av nitrogendioksid (NO_2) ble startet på ni stasjoner. Fra oktober 1988 ble NO_2 -målingene utvidet til 12 stasjoner. Vintrene 1989/90 og 1990/91 ble det også utført NO_2 -målinger på Brannstasjonen i Moss. NO_2 -målingene utføres foreløpig bare om vinteren (oktober-mars). Fra 1987 ble blyanalyserne ytterligere redusert. Nå utføres de på ni stasjoner bare i februar hvert år.

Målingene i 2. kvartal 1991 har omfattet SO_2 (24 stasjoner) og sot (26 stasjoner). Miljøetaten i Oslo kommune har ikke rapportert data fra stasjonene i Oslo for 2. kvartal 1991.

Måleresultatene er sammenliknet med grenseverdier for luftkvalitet, som er gjengitt i kapittel 4.

2 MÅLERESULTATER

Stasjonene med de høyeste SO_2 -verdiene er påvirket av utslipper fra lokal industri.

Målingene i 2. kvartal 1991 viste at de høyeste månedsmiddelverdiene var på St. Olavs Vold i Sarpsborg med $49 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og på Stubberudvn. i Halden med $37 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i juni. Lægreid på Årdalstangen hadde $33 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i mai. Stasjonene på Jeløya og i Lillestrøm hadde de laveste månedsmiddelverdiene med under $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i mai.

Døgnmiddelverdier over $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble målt på to stasjoner i 2. kvartal 1991, mens ingen stasjoner hadde døgnmiddelverdier over $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$, slik det framgår av tabell 1. Både St. Olavs Vold i Sarpsborg og Stubberudvn. i Halden hadde tre døgnmiddelverdier over $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Den høyeste døgnmiddelverdien ble målt i Stubberudvn. i Halden med $149 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i juni. De høye SO_2 -verdiene på St. Olavs Vold skyldes utslippene fra Borregaard. Den andre stasjonen i Sarpsborg, Alvim, er mindre eksponert for disse utslippene og viste noe lavere verdier. Overskridelsene av nedre grenseverdi for døgnmiddel i Stubberudvn. i Halden skyldes sannsynligvis utslipp fra Saugbrugsforeningen.

Tabell 1: Døgnmiddelverdier av SO_2 over $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i 2. kvartal 1991.

Målested	Stasjon	Høyeste døgn- middelverdi ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ant. observasjoner		
			I alt	$>100 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$>150 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Halden	Stubberudvn.	149	91	3	0
Sarpsborg	St.Olavs Vold	137	91	3	0

Fem stasjoner hadde overskridelser av grenseverdiene for SO_2 1. halvår 1991.

Øvre grenseverdi for SO_2 overskrides når halvårsmiddelverdien er høyere enn $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og/eller maksimal døgnmiddelverdi er høyere enn $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (se kapittel 4). Tabell 2 viser at den øvre grenseverdien ble overskredet ved de to stasjonene i Årdal i 1. halvår 1991. De fleste overskridelsene av nedre grenseverdi for døgnmiddel ble målt på St. Olavs Vold i Sarpsborg. Ingen stasjoner hadde halvårsmiddelverdi over nedre grenseverdi på $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i 1. halvår 1991. Bare seks av 26 stasjoner hadde middelverdi over $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mens 18 stasjoner hadde en middelverdi mindre eller lik $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Den laveste middelverdien i 1. halvår 1991 hadde stasjonen på Jeløya med $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabell 2: Overskridelser av foreslalte grenseverdier for SO₂ i 1. halvår 1991.

Målested	Stasjon	Halvårs- middel- verdi ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Høyeste døgn- middel- verdi ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ant. obs.	Prosent obs. over	
					100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Halden	Stubberudveien	21	149	181	3	0
Sarpsborg	Alvim	22	128	181	2	0
Sarpsborg	St.Olavs Vold	33	137	181	4	0
Øvre Årdal	Farnes	30	158	154	3	2
Årdalstangen	Lægreid	25	158	173	3	1

SO₂-konsentrasjonene i de fleste byene og tettstedene er vesentlig høyere enn på bakgrunnsstasjonene.

Bakgrunnsstasjonene ligger i tynt befolkede områder og er ikke påvirket av lokale kilder. 1. halvår 1991 hadde Jergul i Finnmark høyest SO₂-konsentrasjon av bakgrunnsstasjonene med 2,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, dvs. lavere enn i de fleste byene og tettstedene der de lokale SO₂-utsippene som oftest er dominerende i forhold til langtransport av SO₂. Resultatene av SO₂-målingene i 2. kvartal 1991 på et utvalg av bakgrunnsstasjonene er gitt i tabell 3.

Tabell 3: Månedsmiddelverdier av SO₂ på bakgrunnsstasjonene i 2. kvartal 1991 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Stasjon	Kommune	Fylke	April	Mai	Juni
Osen	Åmot	Hedmark	1,3	0,3	0,1
Birkenes	Birkenes	Aust-Agder	2,7	0,5	0,7
Skreådalen	Sirdal	Vest-Agder	2,2	0,2	0,4
Kårvatn	Surnadal	Møre og Romsdal	0,4	0,2	0,1
Tustervatn	Hemnes	Nordland	0,4	0,3	0,2
Jergul	Karasjok	Finnmark	0,7	0,9	1,0
Zeppelinfjellet, Ny-Ålesund			0,4	0,2	0,2

De høyeste sotverdiene måles på stasjoner i gater med stor biltrafikk.

Sotmengden bestemmes ved å måle sverting på filtre. Dette gir et uttrykk for mengden av sotpartikler. Analysene utføres hver tredje måned (februar, mai, august og november).

Den høyeste månedsmiddelverdien i mai 1991 ble målt i Skien med $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Stasjonen i Drammen hadde $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Den høyeste døgnmiddelverdien hadde stasjonen i Skien med $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabell 4 gir en oversikt over månedsmiddelverdiene av sot i mai i en del av de største byene de 10 siste årene. I gjennomsnitt for disse byene har sotnivået variert lite fram til 1988, mens det har vært nedgang de siste årene. Den kraftige nedgangen i sotkonsentrasjonen i Stavanger i mai 1990 skyldes omlegging av E18 gjennom byen, noe som har medført vesentlig redusert biltrafikk forbi målestasjonen.

Tabell 4: Gjennomsnittlig sotkonsentrasjon i en del større byer (sentrum) i mai de 10 siste årene ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

By	Mai 1982	Mai 1983	Mai 1984	Mai 1985	Mai 1986	Mai 1987	Mai 1988	Mai 1989	Mai 1990	Mai 1991
Fredrikstad	25	22	25	25	21	13	28	19	21	13
Oslo *	27	33	23	16	34	17			25	
Drammen	25	36	23	30	29	30	32	24	29	18
Kristiansand	7	13	10	8	11	32	3	10	2	5
Stavanger	45	39	46	73	61	67	71	64	24	15
Bergen	14	14	15	14	10	11	12	6	11	6
Trondheim	13	10	22	15	18	25	12	9	17	13
Tromsø	15	10	10	15	17	11	7	4	4	1
Middel	21	22	22	25	25	26	24	19	17	10

* Data ikke rapportert i mai 1988, mai 1989 og mai 1991.

I Trondheim ble målestasjonen på Brattøra flyttet til Torget (Kongens gt) i mars 1990. Målingene på Torget så langt tyder på høyere konsentrasjoner av sot (og NO₂) enn det var på Brattøra de siste årene før flyttingen. Biltrafikken er hovedkilden.

3 MÅLEPROGRAM OG STASJONSOVERSIKT

Landsomfattende rutinemessige målinger av svoveldioksid, sot, bly og sulfat har pågått siden 1977. Fra 1986 har sulfat gått ut av måleprogrammet, blyanalysene er redusert og målinger av nitrogendioksid startet.

Fra 1. januar 1977 ble det på oppdrag fra Statens forurensningstilsyn opprettet et nasjonalt overvåkingsprogram for måling av utvalgte luftforurensningskomponenter. Norsk institutt for luftforskning (NILU) har hatt ansvaret for den faglige og praktiske gjennomføringen av programmet. Målingene foregår nå ved 29 stasjoner i 24 byer og tettsteder og omfatter svoveldioksid (SO₂), sot, bly (Pb), nitrogendioksid (NO₂) fra 1986 og polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) fra 1988. Sotmengden bestemmes hver 3. måned (februar, mai, august og november), mens bly fra 1987 bare bestemmes i februar hvert år. NO₂ blir målt i vinterhalvåret (oktober - mars), mens SO₂ måles hele året. PAH ble vinteren 1991 målt ved sju stasjoner nær aluminiumverk og ved referansestasjoner i Oslo og Lillestrøm.

Blymålingene ble redusert til 10 stasjoner fra august 1986 og til ni stasjoner fra februar 1988. I oktober 1986 ble det startet målinger av nitrogendioksid (NO₂) på ni stasjoner. Fra oktober 1988 ble NO₂-målingene utvidet til 12 stasjoner. Vinterne 1989/90 og 1990/91 ble det også utført NO₂-målinger på Brannstasjonen i Moss. Målingene utføres foreløpig bare i vinterhalvåret. Bakgrunnen for å sette i gang NO₂-målinger var tidligere omfattende målinger i blant annet Sarpsborg, Fredrikstad, Oslo, Bergen og Drammen, som tydet på at en rekke byer kan ha NO₂-konsentrasjoner over norske forslag til grenseverdier.

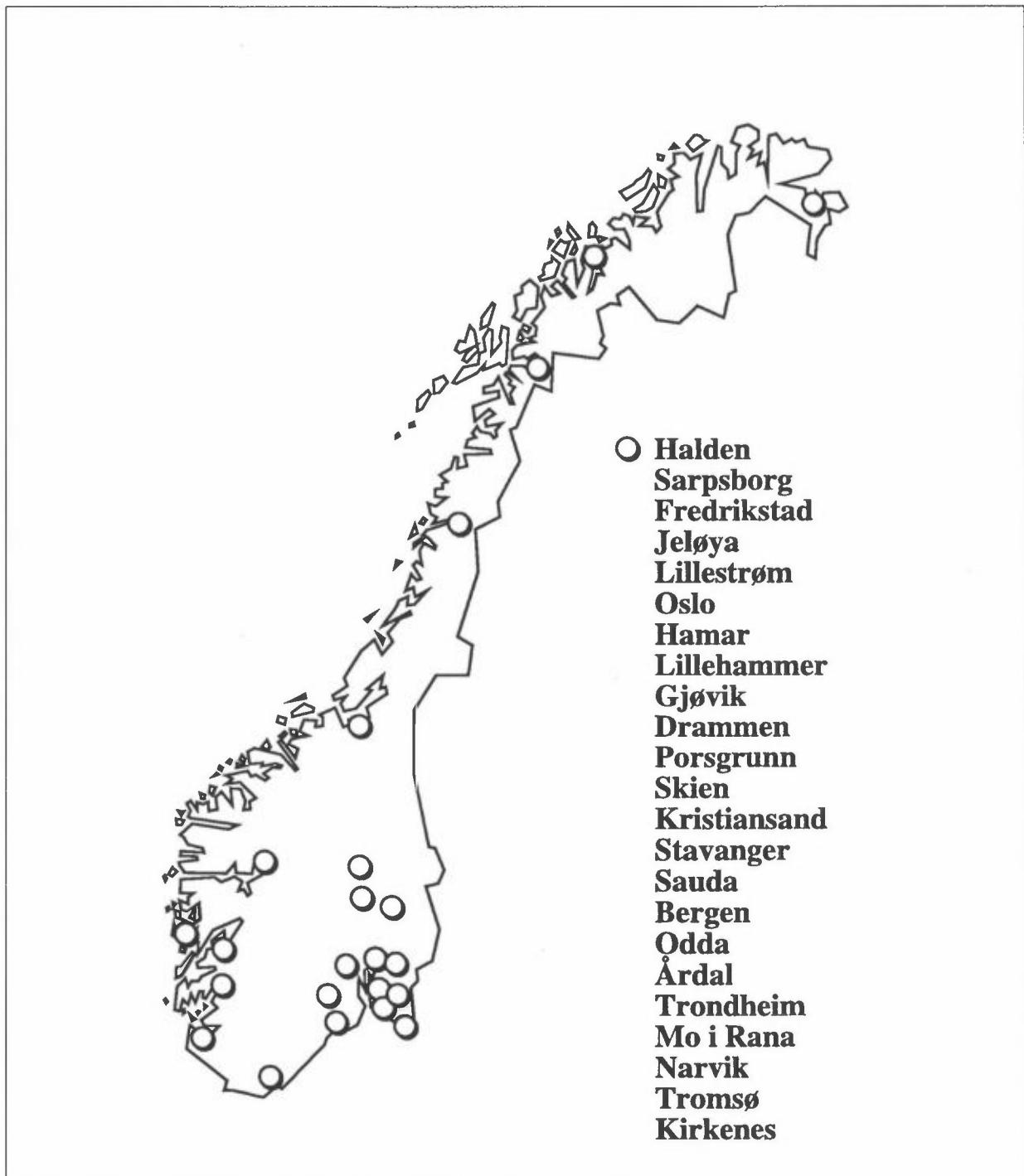
Fire stasjoner (Slemmestad, Larvik, Ålvik og Svelgen) ble nedlagt 1.4.1986. Dette skyldes lavt forurensningsnivå på disse stedene. På grunn av nedleggelsen av smeltehytta i Sulitjelma ble de to målestasjonene i tettstedet nedlagt 1.4.1987. Stasjonen i Notodden ble nedlagt 1.2.1990 på grunn av lavt forurensningsnivå.

Figur 1 viser stedene som nå er med i overvåkingsprogrammet. Tabell 5 gir en oversikt over stasjonene i byer og tettsteder (nedlagte stasjoner er inkludert).

Målestasjonene gir representative verdier av svoveldioksid i sentrumsområdene. Enkelte stasjoner er påvirket av store utslipp av svoveldioksid.

De enkelte stasjonenes plassering i forhold til industri, bebyggelse og biltrafikk varierer fra sted til sted. Målingene har tidligere omfattet langt flere stasjoner i de fleste kommunene, f.eks. 16 stasjoner i Trondheim. En har således for de fleste byene og tettstedene en relativt god oversikt over SO₂-konsentrasjonene. De stasjonene som inngår i overvåkingsprogrammet, er valgt ut på grunnlag av tidligere målinger. Resultater av mer omfattende undersøkelser av luftforurensningene i noen større byer de senere årene (basisundersøkelser) benyttes også til en løpende vurdering av stasjonsplasseringen. De valgte stasjonene gir gjennomgående et representativt bilde av SO₂-nivået for sentrumsområdene i tettstedene. Erfaring viser at de målte SO₂-konsentrasjonene påvirkes lite av den lokale plassering i et sentrumsområde, hvor kildene ofte er jevnt fordelt (boligoppvarming).

Noen av målestasjonene er plassert i områder hvor de tidvis er påvirket av industriutslipp av SO₂. Dette gjelder hovedsakelig stasjoner i Halden, Sarpsborg, Årdal og Kirkenes. Stasjonen i Kirkenes påvirkes også av de meget store SO₂-utsippene fra de sovjetiske nikkelverkene i Nikel og Zapoljarnij.

Figur 1: Stasjonsoversikt

Tabell 5: Stasjonsoversikt.

Nr.	Målested	Stasjon	Fra	Til	SO ₂ -analyser utføres av
1	Halden	Rådhuset	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
2	Halden	Stubberudvn.	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
3	Sarpsborg	Alvim	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
4	Sarpsborg	St.Olavs Vold	01.01.77		Borregaard
5	Lillestrøm	Torget 5	01.01.77	19.02.81	NILU
6	Oslo	Bryn skole	01.01.77		Miljøetaten i Oslo
7	Oslo	St.Olavs pl. 5	01.01.77		Miljøetaten i Oslo
8	Hamar	Vangsvn.	01.01.77	01.06.86	Næringsmiddelkontr.
9	Lillehammer	Brannstasjonen	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
10	Gjøvik	Blinken	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
11	Gjøvik	Syrehaugen	01.01.77	27.08.81	Næringsmiddelkontr.
12	Drammen	Helserådet	01.01.77	28.08.86	Næringsmiddelkontr.
13	Slemmestad	Berger	01.01.77	01.04.86	NILU
14	Larvik	Ø. Bøkeligt.	01.01.77	06.07.83	Næringsmiddelkontr.
15	Porsgrunn	Rådhuset	01.01.77		SFTs kontrollseksjon
16	Skien	Falkum	01.01.77	01.04.79	i nedre Telemark
17	Notodden	Helserådet	01.01.77	22.02.84	Næringsmiddelkontr.
18	Kristiansand	Tollbodgt.	01.01.77	01.02.84	Næringsmiddelkontr.
19	Stavanger	Handelens hus	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
20	Sauda	Rådhuset	01.01.77		Sauda smelteverk
21	Bergen	Chr. Mich. inst.	01.01.77		Bergen ing.h.skole
22	Bergen	Kronstad	01.01.77		Bergen ing.h.skole
23	Odda	Sykehuset	01.01.77	01.11.79	Norzink
24	Ålvik	Villabyen	01.01.77	01.04.86	Bjølvefossen
25	Årdal	Farnes	01.01.77		Årdal verk
26	Årdal	Lægreid	01.01.77		Årdal verk
27	Svelgen	Rådhuset	01.01.77	01.04.86	Bremanger sm.verk
28	Trondheim	Brattøra	01.01.77	15.03.90	Næringsmiddelkontr.
29	Narvik	Rådhuset	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
30	Mo i Rana	Sentrum kino	01.01.77	25.05.82	Norsk jernverk
31	Sulitjelma	Lomi	01.01.77	19.11.80	NILU
32	Sulitjelma	Charlotta	01.01.77	19.11.80	NILU
33	Tromsø	Strandtorget	01.01.77		Næringsmiddelkontr.
34	Kirkenes	Rådhuset	01.01.77		Sydværanger
35	Skien	Kongensgt.	01.04.79		SFTs kontrollseksjon i nedre Telemark
36	Odda	Brannstasjonen	01.11.79		Norzink
37	Fredrikstad	Brochs gt.	01.01.80		Næringsmiddelkontr.
38	Sulitjelma	Furulund	19.11.80	01.04.87	NILU
39	Sulitjelma	Sandnes	19.11.80	01.04.87	NILU
40	Lillestrøm	Kirkegt.	01.04.82		NILU
41	Mo i Rana	Svømmehallen	01.06.82	01.01.84	Norsk jernverk
42	Jeløya	Jeløy radio	21.01.83		NILU
43	Larvik	Haralds gt.	06.07.83	01.04.86	Næringsmiddelkontr.
44	Kristiansand	Festningsgt.	01.12.83		Næringsmiddelkontr.
45	Mo i Rana	Mo	01.01.84		Molab
46	Notodden	Elektrisk kjøl.	23.02.84	01.02.90	Næringsmiddelkontr.
47	Drammen	Engene	08.10.86		Næringsmiddelkontr.
48	Hamar	Bekkelivn.	17.10.86		Næringsmiddelkontr.
49	Lillehammer	Kirkegt.	01.10.88		Næringsmiddelkontr.
50	Trondheim	Torget	15.03.90		Næringsmiddelkontr.
51	Moss	Brannstasjonen	10.11.89	30.03.91	

Biltrafikken er den dominerende kilden til bly og en vesentlig kilde til sot. Biltrafikken er også hovedkilden til nitrogen-dioksid.

Resultatene viser at den lokale plasseringen er avgjørende for de målte konsentrasjonene av sot og bly. Bly har i de langt fleste tilfellene biltrafikken som eneste utslippskilde. Dessuten er det så god korrelasjon mellom sot og bly at det synes som om biltrafikken også er en vesentlig kilde til de partiklene som gir sverting på filtrene. Målingene viser at stasjonene med luftinntaket ut mot gater med sterkt trafikk har de høyeste verdiene av sot og bly.

Kartlegging av utslippene i flere byer viser at biltrafikken er hovedkilden til nitrogenoksid (NO og NO₂, gjerne kalt NO_x). Utslippet av NO vil etterhvert oksideres til NO₂. Tidligere målinger i Sarpsborg, Fredrikstad, Oslo, Bergen og Drammen har vist overskridelser av norske forslag til grenseverdier for NO₂, både på gatestasjoner og på stasjoner i sentrum som ikke er plassert nær biltrafikk.

4 GRENSEVERDIER FOR LUFTKVALITET

En arbeidsgruppe oppnevnt av SFT har beskrevet sammenhengen mellom luftforurensning og skadefirkninger på helse og miljø.

Ved vurdering av luftkvaliteten i et område er det vanlig å sammenlikne målte eller beregnede konsentrasjoner med retningslinjer for luftkvalitet. SFT utarbeidet i 1977 et forslag til retningslinjer for de mest alminnelig forekommende forurensningskomponentene (svoveldioksid (SO₂), sot, nitrogendioksid (NO₂) og fluorid).

I 1978 kom det et forslag fra Bilforurensningsutvalget om å utarbeide luftkvalitetsverdier også for bly, karbonmonoksid (CO) og fotokjemiske oksidanter. SFT oppnevnte i 1979 en

arbeidsgruppe for å se på sammenhengen mellom luftforurensning og skadefirkninger på helse og miljø.

Resultatet av arbeidet ble presentert i 1982 i SFT-rapport nr. 38: "Luftforurensning. Virkninger på helse og miljø". Arbeidsgruppen beskrev på grunnlag av litteraturstudier sammenhengen mellom luftforurensning og skadefirkninger på helse og miljø (dose-effektforhold) for stoffene svoveldioksid (SO_2), svevestøv (målt som sot), nitrogendioksid (NO_2), karbonmonoksid (CO), fotokjemiske oksidanter, bly og fluorider. For samtlige stoffer unntatt bly har gruppen angitt luftkvalitetsgrenseverdier for helsevirkninger. For noen av komponentene oppstår skade på dyr eller vegetasjon ved tilsvarende eller lavere nivåer enn for helseskade. For disse stoffer har gruppen gitt grenseverdier også for slike virkninger. Grenseverdier for vegetasjonsskade er gitt for SO_2 , fotokjemiske oksidanter og fluorid, og grenseverdier for skade på dyr er gitt for fluorid.

Med "grenseverdier for helsevirkninger" for et stoff menes et eksponeringsnivå (den mengden av forurensning) som en ut fra nåværende viden antar befolkningen kan utsettes for uten at helsevirkninger forekommer. Det er regnet med samvirke mellom stoffet og vanlig forekomst av de andre omtalte forurensninger. Det er tatt hensyn til spesielt følsomme grupper i befolkningen.

Arbeidsgruppen ønsket å fremheve at dagens kunnskaper om de ovennevnte stoffers dose-effektforhold er mangelfulle. Ved valget av de foreslalte grenseverdier er det derfor benyttet en sikkerhetsfaktor på mellom 2 og 5 for de ulike forurensningskomponenter. Dette betyr at man må opp i 2-5 ganger høyere eksponeringsnivåer enn de angitte grenseverdier før det med sikkerhet er konstatert skadelige effekter. Selv ved dette terskelnivået er effektene på grensen av hva man kan påvise med dagens teknikk. De angitte grenseverdier bør derfor ikke tolkes slik at nivåer over grensen er definitivt farlige, mens lavere nivåer ikke kan medføre skader.

Arbeidsgruppen gjør videre oppmerksom på at forurensset luft vanligvis også inneholder andre skadelige komponenter enn dem som her er omtalt. At grenseverdiene overholdes er derfor ingen garanti for at den forurensede lufta er uten skadefinnende virkninger.

Grenseverdier for luftkvalitet er gitt for ulike midlingstider.

For SO_2 , NO_2 og sot har "SFT-gruppen" ikke funnet grunnlag for å fastsette én bestemt grenseverdi. Det er derfor foreslått følgende konsentrasjonsområder for helsevirkninger:

	<u>Svoeldioksid</u>	<u>Sot</u>	<u>Nitrogendioksid</u>
Halvårsmiddel:	40- 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40- 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Døgnmiddel :	100-150 "	100-150 "	100-150 "
Timemiddel :			200-350 "

For bly har "SFT-gruppen" ikke funnet grunnlag for å angi en grenseverdi for luftkvalitet. Dette skyldes mangelfull kunnskap om blybelastningen i den norske befolkningen, og at det ikke er nok bare å ta hensyn til den direkte tilførselen av bly fra luft. Grenseverdiene til Verdens helseorganisasjon og i USA er strengere enn de retningslinjene som brukes i EF-landene.

Bly

Kvartalsmiddel:	1,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, USA
Årsmiddel :	0,5-1,0 " , Verdens helseorganisasjon
Årsmiddel :	2,0 " , EF-landene

DATAVEDLEGG

SO₂ : April 1991
Mai 1991
Juni 1991

Sot: Mai 1991

OVERVÅKING AV LUFTFORURENSNINGSTILSTANDEN I NORGE

S02 MIKROGRAM PR KUBIKKMETER APR. 1991

STASJON DATO	HALDEN		SARPSBORG			FRÉDRIKST. JELØYA			LILLESTR. HAMAR			LILLEHAM. GJØVIK			DRAMMEN		PORSGRUNN	
	1 RÅDHUSET	2 STUBBERUD	3 ALVIM	4 ST. OLAV	37 V. BROCHSGATE	42 JELØY	40 RAD. KIRKEGATA	48 BEKKELI	9 BRANNST.	10 BLINKEN	47 ENGENE	15 RÅDHUSET						
1	11	53	14	52	9	0	0	0	-	-	0	4				0	4	
2	5	49	17	54	2	0	0	2	-	-	0	3			0	3		
3	9	34	69	66	2	2	0	6	-	-	0	4			0	4		
4	17	43	29	21	2	5	3	0	-	-	0	4			0	4		
5	13	9	47	120	6	5	2	6	-	8	2	3			0	3		
6	14	76	76	45	3	0	0	7	-	5	0	3			0	3		
7	5	95	45	40	2	2	0	3	-	3	4	2			0	2		
8	7	92	20	35	4	0	2	4	14	5	9	3			0	3		
9	5	30	1	16	8	3	5	3	15	4	3	3			0	3		
10	22	72	22	12	2	3	4	1	10	6	6	8			0	4		
11	13	64	30	18	8	4	9	7	9	7	16	5			0	5		
12	29	72	13	76	8	5	17	17	10	9	12	11			0	11		
13	15	6	9	35	9	2	5	6	7	10	18	6			0	6		
14	9	16	10	22	3	0	2	1	4	12	4	1			0	1		
15	3	5	3	9	7	0	0	4	8	10	11	3			0	3		
16	4	8	1	4	5	0	0	6	9	8	3	2			0	2		
17	1	1	10	4	7	0	0	7	8	9	12	1			0	1		
18	12	7	13	16	17	0	2	0	9	9	7	3			0	3		
19	10	5	10	15	5	0	2	0	4	0	7	2			0	2		
20	11	9	9	7	0	2	0	4	0	4	0	4			0	3		
21	3	12	18	88	3	0	0	3	6	3	0	0			0	3		
22	7	11	13	37	8	4	2	3	11	2	2	4			0	4		
23	11	15	16	23	9	5	3	6	13	6	0	3			0	3		
24	11	12	16	21	13	2	6	3	15	2	1	6			0	6		
25	13	18	19	19	16	0	5	6	7	3	1	10			0	10		
26	9	5	0	22	11	3	2	3	7	5	2	9			0	9		
27	40	12	17	10	8	8	2	2	4	2	2	0			0	5		
28	30	4	14	15	7	7	3	6	4	2	0	5			0	5		
29	53	11	12	9	8	4	2	6	2	3	7	4			0	4		
30	37	17	9	5	6	0	2	3	2	4	2	4			0	4		
MIDDEL :	14	29	19	31	7	2	3	4	8	5	4	4			0	4		
MAKS :	53	95	76	120	17	8	17	17	15	12	18	11			0	11		
MIN :	1	1	0	4	2	0	0	0	2	0	0	0			0	1		
ANT.OBS.:	30	30	30	30	30	30	30	30	23	26	30	30			0	30		
ANT.OVER:															0	0		
100UG/M3:	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0		
150UG/M3:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0		

ÖVERVÅKING AV LUFTFORURENSNINGSTILSTANDEN I NORGE

SO2 MIKROGRAM PR KHAIKKMETER APR 1991

OVERVÅKING AV LUFTFORURENSNINGSTILSTANDEN I NORGE

SOT MIKROGRAM PR KUBIKKMETER MAI 1991

STASJON	TRØMSØ	KIRKENES
DATO	33	34
	STRANDTG.	RÅDHUSET

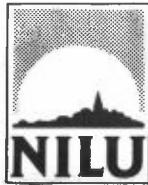
1	4	4
2	4	0
3	4	6
4	0	3
5	0	4
6	1	2
7	1	3
8	0	9
9	1	3
10	2	4
11	3	4
12	0	1
13	2	3
14	3	5
15	2	2
16	2	4
17	2	3
18	2	4
19	0	2
20	1	4
21	3	1
22	1	4
23	1	3
24	0	1
25	2	1
26	1	5
27	0	5
28	0	3
29	1	1
30	1	3
31	2	5
MIDDEL :	1	3
MAKS :	4	9
MIN :	0	0
ANT.OBS.:	31	31
ANT.OVER:		
100UG/M ³ :	0	0
150UG/M ³ :	0	0

OVERVÅKING AV LUFTFORURENSNINGSTILSTANDEN I NORGE
SOT MIKROGRAM PR KUBIKKMETER MAI 1991

NR	MÅLESTED	STASJON	MIDDEL	MAKS	DATO	MIN	ANT.	ANT.OVER:
							OBS.	100 150
1	HALDEN	RÅDHUSET	5	14	27	0	31	0 0
2		STUBBERUD	3	8	17	0	31	0 0
3	SARPSBORG	ALVIM	3	7	1	0	31	0 0
4		ST. OLAV V.	3	7	1	0	31	0 0
37	FREDRIKST.	BROCHSGATE	13	22	8	3	31	0 0
42	JELBYA	JELØY RAD.	2	5	8	0	31	0 0
40	LILLESTR.	KIRKEGATA	6	16	7	0	31	0 0
48	HAMAR	BEKKELI	2	7	7*	0	31	0 0
49	LILLEHAMM.	KIRKEGT.	5	11	6*	2	31	0 0
10	GJØVIK	BLINKEN	7	12	6	0	30	0 0
47	DRAMMEN	ENGENE	18	31	3	6	31	0 0
15	PORSGRUNN	RÅDHUSET	4	9	2	1	31	0 0
35	SKIEN	KONGENSGT.	21	40	8	6	31	0 0
44	KR. SAND	FESTN.GT.	5	14	2	1	31	0 0
19	STAVANGER	HAND.HUS	15	30	7	2	30	0 0
20	SAUDA	RÅDHUSET	4	7	2*	1	31	0 0
21	BERGEN	CHR.MICH.	6	14	8	1	31	0 0
22		KRONSTAD	3	7	1*	1	31	0 0
36	ODDA	BRANNST.	11	20	28	3	31	0 0
25	ÅRDAL	FARNES	1	3	28*	0	31	0 0
26		LÆGREID	2	6	30	0	31	0 0
50	TRONDHEIM	TORGET	13	24	3*	0	31	0 0
29	NARVIK	RÅDHUSET	6	26	14	3	31	0 0
45	MO I RANA	MO	5	12	14	1	31	0 0
33	TRØMSØ	STRANDTG.	1	4	1*	0	31	0 0
34	KIRKENES	RÅDHUSET	3	9	8	0	31	0 0

* BETYR FLERE ØÐGN MED SAMME MAKS-VERDI; FØRSTE DATO ANGITT

MIDDELVERDIEN SETTES LIK -1 FOR STASJONER MED MINDRE ENN 15 OBSERVASJONER PR. MÅNED

NORSK INSTITUTT FOR LUFTFORSKNING (NILU)
NORWEGIAN INSTITUTE FOR AIR RESEARCH
POSTBOKS 64, N-2001 LILLESTRØM

RAPPORTTYPE OPPDRAKSRAPPORT	RAPPORTNR. OR 70/91	ISBN-82-425-0309-5	
DATO NOVEMBER 1991	ANSV. SIGN. <i>Hovland</i>	ANT. SIDER 26	PRIS NOK 45,-
TITTEL Rutineovervåking av luftforurensning 2. kvartal 1991	PROSJEKTLEDER L.O. Hagen		NILU PROSJEKT NR. O-7644
FORFATTER(E) L.O. Hagen	TILGJENGELIGHET*		OPPDRAAGSGIVERS REF. M.G. Svenningsen
	A		
OPPDRAAGSGIVER (NAVN OG ADRESSE) Statens forurensningstilsyn Postboks 8100 Dep 0032 OSLO			
3 STIKKORD Overvåking	Luftkvalitet	Tettsteder	
REFERAT Rapporten gir resultater av målinger av SO ₂ og sot for 2. kvartal 1991 ved 26 målestasjoner over hele landet. Forurensningsnivået er sammenlignet med norske grenseverdier for luftkvalitet. Høye verdier av SO ₂ er målt ved noen stasjoner nær større industribedrifter.			

TITLE Air quality monitoring in Norway. Results from the period April-June 1991
ABSTRACT This report gives results from measurements of SO ₂ and soot from the period April-June 1991 at 26 monitoring sites all over Norway. The air pollution levels are compared with national air quality guidelines. High levels of SO ₂ are measured in the vicinity of some local industries.

* Kategorier: Åpen - kan bestilles fra NILU A
Må bestilles gjennom oppdragsgiver B
Kan ikke utleveres C